

Sygn. akt VI RCa 86/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Szwedowska

Sędziowie: SO Jolanta Biernat-Kalinowska (spr.)

SR del do SO Katarzyna Zielińska

Protokolant: p.o sekretarza sądowego Marta Cymes

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej S. K.** reprezentowanej przez matkę K. M.

przeciwko **M. K. (1) i M. K. (2)**

o alimenty

na skutek apelacji małoletniej powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 26 stycznia 2017 roku

sygn. akt III RC 444/16

1. apelację oddala;
2. odstępuje od obciążania powódki kosztami za postępowanie przed Sądem II instancji.

Sygn. akt VI RCa 86/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie, sygn. akt III RC 444/16 oddalił powództwo małoletniej S. K., reprezentowanej przez matkę K. M. przeciwko M. K. (1) o zasądzenie alimentów w kwocie po 1500 złotych miesięcznie (punkt II), umorzył postępowanie przeciwko M. K. (2) o zasądzenie alimentów w kwocie po 1000 złotych miesięcznie (punkt I) i odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu (punkt III).

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji powołał się na treść art. 128 kro w myśl którego obowiązek alimentacyjny obciąża wszystkich krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo: oraz art. 132 kro zgodnie z którym obowiązek zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebny uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Sąd Rejonowy wskazał, że R. K. – ojciec małoletniej powódki, który dostarczał jej środków utrzymania nie żyje, a małoletnia po jego śmierci uzyskała uprawnienia do renty rodzinnej po nim i otrzymuje ją w kwocie 912 zł miesięcznie.

Obowiązek ponoszenia pozostałych ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem małoletniej spoczywa na jej matce. Sąd Rejonowy podniósł, że zebrane w sprawie dowody wskazują, że usprawiedliwione potrzeby małoletniej są zaspokajane w pełnym zakresie, a uzyskiwaną przez nią rentę rodzinną należy uznać za wkład nieżyjącego ojca w jej utrzymanie.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji wskazał, że skuteczność zgłoszonych przeciwko dziadkowi – M. K. (1) roszczeń nie została przez powódkę wykazana, gdyż brak było podstaw do przyjęcia, że znajduje się ona w niedostatku.

Nadto w ocenie Sądu brak było podstaw do dodatkowego obciążania obowiązkiem alimentacyjnym M. K. (1), biorąc pod uwagę jego możliwości zarobkowe i majątkowe.

Powódka S. K., reprezentowana przez przedstawicielkę ustawową K. M. **złożyła w dniu 09 marca 2017 r. apelację** od punktu II wyżej wskazanego wyroku, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a także sprzeczność ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Zdaniem skarżącej Sąd błędnie przyjął że małoletnia nie znajduje się w niedostatku, a jej usprawiedliwione potrzeby są zaspokajane w pełnym zakresie. Również niewłaściwie Sąd uznał że brak jest podstaw do obciążania obowiązkiem alimentacyjnym M. K. (1), bo pozwany nie ma możliwości finansowych ponoszenia ciężaru świadczeń alimentacyjnych na rzecz wnuczki.

Kolejnym zarzutem skarżącej było naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 132 kro poprzez przyjęcie, że po stronie pozwanego nie powstał obowiązek alimentacyjny.

Mając na uwadze powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez uwzględnienie powództwa w stosunku do M. K. (1) i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że dochód uzyskiwany przez jej matkę, jak również renta rodzinna otrzymywana przez nią po zmarłym ojcu nie są wystarczające na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb, które z uwagi na okres dojrzewania stale rosną. Podniosła, że jej matka zarabia najniższą krajową, z czego opłaca mieszkanie oraz media (1 200 zł), spłaca pożyczkę (300 zł) oraz utrzymuje ją (400 zł). Taki dochód w jej ocenie klasyfikuje się w pojęciu niedostatku.

Nałożenie zaś na pozwanego obowiązku alimentacyjnego spowoduje, że standard finansowy powódki wykroczy poza poziom niedostatku. Wskazała, że pozwany jest właścicielem dwóch mieszkań oraz samochodu. Otrzymuje emeryturę w wysokości 2 237 zł oraz wynagrodzenie za pracę w wysokości 1 695 zł. W ocenie powódki powyższe niewątpliwie świadczy, że pozwany ma możliwości zarobkowe i majątkowe do uiszczania alimentów na rzecz wnuczki.

Pozwany M. K. (1) w odpowiedzi na apelację powódki wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że powódka w żaden sposób nie wykazała aby znajdowała się w niedostatku, a opisana przez nią sytuacja materialna jest ogólnikowa i nie poparta żadną dokumentacją. Podkreślił ponadto, że obowiązek alimentacyjny obciąża w pierwszej kolejności rodziców dziecka, a dopiero gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców nie jest w stanie w całości lub w części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu mogłoby się ono znaleźć w niedostatku w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dziadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Podniesione w apelacji zarzuty błędu w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych, pominięciu określonych istotnych okoliczności stanu faktycznego, czy też wreszcie przekroczenia zasad swobodnej oceny dowodów nie są trafne.

Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zebranego materiału dowodowego, poczynione na tej podstawie prawidłowe ustalenia faktyczne oraz wyciągnięte wnioski.

Podniesione zarzuty wskazujące, jakoby Sąd I instancji dopuścił się przekroczenia zasad swobodnej oceny dowodów, czy też dokonał oceny materiału dowodowego w sposób nieprawidłowy nie znajdują uzasadnienia w świetle analizy akt niniejszej sprawy.

Poczyniona przez Sąd Rejonowy analiza przeprowadzonych dowodów jest wszechstronna i dogłębna, odpowiadała wymogom niezbędnej staranności i rzetelności, jak również znajduje oparcie we wskazaniach wiedzy i doświadczenia życiowego. Nie potwierdziły się również zarzuty apelacji dotyczące sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, a tym bardziej jakoby ewentualne sprzeczności miały wpływ na prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy.

W szczególności podnieść należy, iż Sąd Rejonowy w sposób właściwy dokonał rozróżnienia przesłanek określających odmienny zakres obowiązku alimentacyjnego rodziców dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie i krewnych w dalszej kolejności.

Obowiązek alimentacyjny wobec dzieci, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie ciąży w pierwszej kolejności zgodnie z art. 133 kro na rodzicach tego dziecka. Zakres wskazanego obowiązku nie jest uzależniony od wykazania przesłanki niedostatku i zależy od usprawiedliwionych potrzeb małoletniego i możliwości zarobkowych zobowiązanych. Ustalając wysokość obowiązku alimentacyjnego rodzica względem dziecka uwzględnia się więc prawo niesamodzielnego dziecka to równej stopy życiowej ze swoimi rodzicami. W większości przypadków obowiązek ten wypełniają oboje rodzice. Jeżeli jednak jedno z rodziców nie żyje albo nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi, przechodzi on w całości na drugiego rodzica.

Dopiero, gdy rodzic ten nie jest w stanie wypełnić obowiązku alimentacyjnego, wchodzi w grę rozważanie obowiązku alimentacyjnego krewnych dalszych, stosownie do treści art. 132 kro, zgodnie z którym obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Słusznie również Sąd I instancji wskazał, że skuteczność zgłoszonych przeciwko dziadkowi – M. K. (1) roszczeń uzależniona oraz limitowana jest przesłanką niedostatku. Niedostatek występuje zaś wtedy, gdy osoba uprawniona nie może w pełni własnymi siłami, z własnych środków, zaspokoić swych podstawowych i usprawiedliwionych potrzeb. Zakres potrzeb definiowanych pojęciem niedostatku jest więc inny, węższy niż zakres potrzeb definiowanych zasadą usprawiedliwionych potrzeb i równej stopy życiowej.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób właściwy ocenił materiał dowodowy uznając, iż usprawiedliwione potrzeby małoletniej S. K. są zaspokajane w pełnym zakresie, jak również uznał, iż matka małoletniej K. M. jest w stanie samodzielnie z posiadanych środków zabezpieczyć te potrzeby.

Powtórzyć należy, że matka małoletniej pracuje, mieszka z konkubentem, który również pracuje, a małoletnia S. jest jej jedynym dzieckiem. Nadto małoletnia otrzymuje miesięcznie kwotę 912 zł z tytułu renty rodzinnej po zmarłym ojcu, która w znacznym stopniu winna być przeznaczana przede wszystkim na jej utrzymanie.

Sąd Rejonowy również słusznie ocenił możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego M. K. (1), wskazując, iż nie ma on możliwości finansowych ponoszenia ciężaru dostarczania środków alimentacyjnych na rzecz wnuczki, tym bardziej, że uzyskiwaną przez małoletnią rentę rodzinną należy uznać za wkład nieżyjącego ojca w jej utrzymanie.

W konsekwencji na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację. O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania powódki kosztami procesu.